18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

1. Eesti looduses on neid kolmteist liiki: harilik, roosa, roheline, punane, sinakas, piimjas, nelikant (kalda), tume, harilik, suur, sõnniku, kaheksakant (kõdu) ja peen kõdu. Kuid võib olla ka neljateistkümnes liik. Nullindate teisel poolel toodi kauplustesse müüki üht liiki Poolast ning nüüd olevat ta ka looduses ja kuna liigil pole veel eestikeelset nime, võiks ladinakeelse hortensise järgi neid nimetada ka aia … Eestis elutsevate liikide põhiline värvus on roosakas või punakaspruun. Kellega on tegemist?

2. NASA-s katsetatakse uut tehnoloogiat, mille käigus 3D-prinditakse küpsiselaadset toodet nimega µBites. Tegemist on proteiinirikka, kuid esialgu veel mitte väga maitsva tootega, mille peamiseks tooraineks on midagi, mida seni pole mingil moel söödavaks peetud ja mida on kahjuks peaaegu piiramatult saada. Millest neid küpsiseid valmistatakse?

3. 1932. aasta olümpiamängudel Los Angeleses oli Eesti koondises kaks sportlast – kergejõustiklane Alfred Maasik ja maadleja Osvald Käpp. Olümpiaväärilisi atleete oleks olnud saata veel mitmeid, aga Eesti Olümpiakomitee erinevate otsuste tulemusena jäeti koondisest välja ühes olulises piirkonnas elanud sportlased. Kus elanud sportlased koondisesse ei pääsenud?

4. Pildil on oma koduõues, Postitee-äärses talus, skulptor Mati Karmin ja tema 4,5 m kõrgune skulptuur „Puudel valvab taret“. Millest skulptuur on tehtud?

5. Kurjad keeled räägivad, et need kaks väga mõjukat 19. sajandi daami olevat tagaselja üksteise kohta mitte just kõige sõbralikumaid märkusi teinud. Esimene iseloomustas teist ”Tema peenike piht on talle kinnismõtteks muutunud. Ta kannab nii kitsaid kleite, et ma olen kindel, et ta neis istuda ei saa” ja teine daam omakorda iseloomustas esimest jälle nii: „Ta on kõige lühem ja paksem naine kellega ma kohtunud olen. Ta ajab mulle hirmu nahka.” Kes olid need mõjukad Euroopa daamid. ETV vaatajatel on vastamisel väike eelis. Palun nimetage mõlemad. Üks õige 1 punkt.

18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

6. Teivashüppaja Armand Duplantis ei tahtnud sel suvel Euroopa meistrivõistlustel ilma abielusõrmust kandmata võistelda, samas aga ei ole sõrmust hüpates mugav ega ka turvaline kanda. Nii leidiski ta lahenduse kus sõrmus oli võistluse ajal nähtav, kindlalt kinnitatud ja kahjustuste eest üsna hästi kaitstud. Kus Duplantis sõrmust kandis?

7. Teda (1910-1984) peetakse 20. sajandil üheks enim plaadistatud Eesti lauljaks. Juba enne teist maailmasõda laulis ta plaatidele ligi sada laulu ja umbes teist samapalju ka hiljem. Pärast seda, kui keegi pahasoovlik inimene sokutas Vanemuise teatri teadete-tahvlile foto temast Saksa sõjaväemundris, hakkas julgeolek laulja vastu huvi tundma. Tagajärjeks kuus aastat vangilaagrit. Peale seda laulis ta aga edasi ning kirus igas rahvamajas ja kultuurikeskuses täissaali ees nõukogude võimu. Nimetage laulja, keda võis omal ajal ka Veneveres Avijõe ääres kala püüdmas näha.

8. Eestlaste auks on läbi aegade aretatud mitu roosisorti, oma roosi on saanud näiteks Anett (Kontaveit), Marie Under ja Ilon (Wikland). Pildil olev roos on hetkel viimane, mis on eestlase nime saanud. Aretatud sellel aastal ja aretajad kutsuvad seda ka „Saaremaa valsiks“ Kelle nime võib kanda see roos?

9. Itaalia lõunaosas elab rahvakild, kes kutsub end arbereši'deks. Neid arvatakse olevat 100 000 - 380 000 inimest. 1448 aastal palus Napoli kuninga Alfonso nad appi ülestõusu maha suruma, vastutasuks said nad loa asuda elama Catanzaro provintsi. Tegelikult on tegemist ühe indo-euroopa keelt kõneleva rahva eraldi asetseva killuga. Seda rahvast on maailmas erinevatel andmetel 5-8 miljonit, kellest vaevalt pooled elavad kodumaa. 2022. aasta rahvaloenduse andmetel elas neid Eestis 177. Alates 1912. aastast on neil ka oma riik *(Republika e Shqipërisë)*. Mis rahvuse osa on arberešid?

10. Selle fondi algatasid 10 aastat tagasi Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde Eesti Draamateater ja fondi nime kandva näitlejanna poeg. Fond loodi selle toreda näitlejanna 85. sünnipäevaks ja eesmärgiks on toetada näitlejaid inimloomuse sügava ja ootamatu käsitlemise eest. Stipendiumi on saanud Hele Kõrve (2020), Hilje Murel (2024), Ester Kuntu (2025) ja sellel aastal Harriet Toompere. Kelle nime fond kannab?

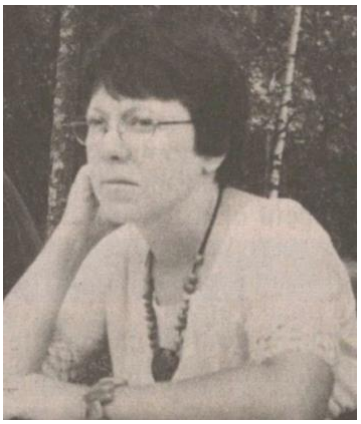
18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

11. Kanada koondis on osalenud selle spordiala MM-il vaid kolm korda, sel aastal läks neil edukalt – jõudsid kaheksandikfinaali. Juba alagrupi esimene mäng oli saavutus – viik Bosnia Hertsegoviinaga. Suurt osa selles mängis Eestiski tuntud Promise David. Mis seos tal oli Eestiga aastatel 2023-2024? Täpne vastus annab 2 punkti.

12. Legend ütleb, et see oli Napoleon, kes kehtestas Prantsusmaal seaduse, mille järgi toidukohad on kohustatud tasuta lauale tooma kaks asja. Tegelikult pärineb see seadus 1967 aastast. Eestis sellekohast seadust küll pole kuid paljudes toidukohtades saab need asjad ka meil ilma lisatasu maksmata kätte. Mis? Üks õige, üks punkt.

13. Kes on pildil? Foto on tehtud umbes 30 aastat tagasi. Kõigi muude saavutuste kõrval on kujutatu esimene naisliige seltskonnas, mis alates aastast 1967 iganädalaselt koos käinud on.

14. Küsime värvi nime, mis paljudesse maailma keeltesse teistest värvidest hiljem jõudnud on ning mõnes jätkuvalt sootuks puudub. Nii ei ole seda värvi kordagi mainitud näiteks Homerose eepostes. Tegemist ei ole mingi vähetuntud tooni nimega, umbes pooltel maailma riigilippudel on see värv olemas. Mis värv?

15. Suurbritannia on taas oma paberrahasid uuendamas. Hääletusel osutus valituks kolm tiivulist ja üks imetaja. Tiivulisteks on Atlandi lunn, loorkull ja kimalane. Meie tahame aga teada millise imetaja hääletajad välja valisid. See loomake *(Erinaceus europaeus)*, kes vabalt võiks olla ka Eesti rahatähtedel, kui meil need veel oleks, on levinud Euroopa lääne- ja põhjaosas, sh Briti saartel, Skandinaavias, Soomes, Eestis, Lätis ja Venemaa loodeosas. Leviala ulatub polaarjoonest põhja poole. Kes? Vihjeks veel niipalju, et see pole kaugeltki esimene kord kui seda looma küsime.

18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

16. Kolmekümnendate algul valmistas Tartu Telefonivabrik Eesti Punasele Ristile 300 õnnemängumasinat, pani need suuremates kohvikutes, restoranides ja söögimajades üles ja kontrollis nende tööd. Need muutusid väga populaarseteks. Postimehes kirjutati, et Tapal said koguni 5-sendised otsa ja kaupmehed olid sunnitud andma ostjatele vahetusraha asemel tagasi tikutopse, marke, kompvekke jne. Punane Rist aga teenis 1937. aastal 18 miljonit senti. Kuidas rahvas ja ajakirjandus neid masinaid nimetas? Halvustavalt see nüüd küll kõlas raha saamiseks, aga Punasel Ristil oli raha vaja.

17. Nimetage kaks Euroopa naaberpealinna, mis algavad mõlemad ühesuguse tähepaariga ja lõpevad mõlemad jälle koguni kolme ühesuguse tähega.

18. Kuidas nimetati fotol kujutatud, vähemalt neljale aga enamasti rohkemale reisijale sobivat kinnist tõlda, mille uks asus sõiduki tagaosas ning katusele sai paigutada reisijate pagasi. Nimi liikus kaasa ka peale suuri tehnilisi uuendusi. Ainult täpse vastuse eest saab 2 punkti.

19. Homme möödub 100 aastat sellest, kui Methuen Publishing kirjastus Londonis andis esmakordselt välja ühe toreda raamatu. Raamatu tegevus toimub üsna väikesel alal ning püsivaid tegelasi on kokku 9. Raamatut on tõlgitud rohkem kui 50 keelde, eesti keeles ilmus see 1968. aastal. Mitme selle raamatu tegelase prototüüpe võib näha New Yorgi Avaliku Raamatukogu püsinäitusel. Mis raamat?

20. 1833. aastal võeti Suurbritannias vastu väga oluline otsus, millest tulenevate kulude katmisele kulutati tol aastal 20 miljonit naela (40% riigieelarvest, praeguses väärtuses 16-17 miljardid naela) ning lisaks võeti hiigellaen, mis sai lõplikult tasutud alles 2015. aastal. Milline otsus tõi Suurbritannia riigile kaasa nii suured kulud? Paljudes teistes riikides lahendati sama olukord hoopis teisel moel.

18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

21. Selle jooksudistantsi pikkuseks on 170 m. Peab ütlema, et „rada" on raske ning füüsiliselt nõudlik ja sellest ka ajad. Absoluutne rajarekordi omanik meeste hulgas on poolakas Piotr Lobodzinski ajaga 04:10,7 (2014) ja naiste rekordi omanik eestlanna Kaisa Kukk tulemusega 05:36,4 (2024). Viimatise, selle aasta märtsis toimunud, jooksu võitjad olid Triinu Naastre ja Rauno Tiits. Mis jooks/kus jookstakse?

22. Esinedes oma 60. sünnipäeva pidulikul aktusel Vanemuises alustas ta kõnet selliselt: „Olen sündinud Kuremaa järve ääres, mitte aga Kuremaa järves, nagu võiks arvata mu nime järgi." Nimetage see kirjanik?

23. See lõbus, võistkondlik pallimäng on rohkem populaarsust kogunud spikeballi nime all. Mis on aga selle spordiala ametlik nimetus – kuna ala on üsna uus siis eestikeelne nimetus on ingliskeelne ja on ilmselgelt inspiratsiooni saanud mängimisel kasutatavatest vahenditest.

24. Vana-Vene riigis (9.-12.sajandil) olevat üks loom olnud nii hinnaline, et tema hind võrdus härja hinnaga või oleks saanud sama raha eest hoopis kolm hobust. Seega olid nad esialgu kättesaadavad vaid rikastele. Nad olid ainsad loomad, kellel lubati siseneda õigeusu kirikutesse ja kloostritesse, sest võisid seal kasulikud olla. Kellest on jutt?

25. Suuremad õlletootjad maailmas olid 2025. aastal Anheuser-Busch InBev (495,49 miljonit hektoliitrit), Heineken (240,70 miljonit hektoliitrit), China Resources Snow Breweries Ltd. (108,80 miljonit hektoliitrit) ja Carlsberg (101,20 miljonit hektoliitrit). Mis riikidest juhitakse õllevoogusid? Hiina on paigas, kuid teised kolm huvitavad küll. Kaks õiget 1 punkt, kolm õiget 2 punkti.

18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

26. Maailmas on terve hulk keeli mis on riigikeeleks rohkem kui ühes riigis. Inglise keel näiteks on olenevalt kasutatavast definitsioonist riigikeeleks 57-59 riigis, prantsuse keel 28-29 riigis. Meie küsime kolme järgmist keelt – järjekord pole oluline, aga 2 õige eest saab 1 punkti, 3 eest 2 punkti.

27. Golfimängija saab mängu ajal kasutada abilisi: treenerit ja inimest, kes kannab mängija varustust, puhastab keppe ja palli ning pakub strateegilist nõu ja reeglite tuge. Mis on selle inimese ametinimetus? Üks Volkswageni mudel kannab sarnast nimetust.

28. Milliseid poliitilisi vastaseid märkivaid väljendeid allolevad fotod illustreerivad? Eksootiliste loomade tundmine tuleb vastamisel kasuks.

29. Ühel talispordialal ei ole USA veel võitnud ühtegi olümpiamedalit. Kuigi hiljuti on neil edukalt võistelnud Susan Dunklee, kes esikümne piirile jäi ning MM-idel teisi ja kolmandaid kohti sai. Nüüd on neil ootused-lootused ühe uus-meremaalase peal. Nimetage see sportlane. Spordiala eest saab 1 punkti.

30. Eestis on üks kirjanik ja tõlkija, kes on otsustanud, et jookseb V-tähega algavates kohtades 10 000 meetrit. Esimest korda tegi ta seda Valmireas, siis Visbys, Ventspilsis ja Viljandis ning seejärel avastaski, et oli jooksnud V-tähega algavates kohtades. Nädal aega tagasi küsis ta, ega Veneveres juhuslikult staadionit ei ole. Kena V-tähega koht, kuhu ta plaanib lähiajal tulla. Kes on see jooksuhuviline kirjanik?

18. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
I mäng

13. oktoober 2026

VASTUSED

1. vihmauss	Eerik
2. plastprügi	Kaarel
3. Eestis	Kristel
4. meremiini kestadest	Eerik
5. kuninganna Victoria ja Austria-Ungari keisrinna Sissi	Kristel
6. naeliku paeltesse põimituna	Kristel
7. Artur Rinne	Eerik
8. Raimond Valgre	Eerik
9. albaanlased	Kaarel
10. Ita Ever	Eerik
11. mängis Premium Liigas Nõmme Kaljus (44 mängu, 30 väravat)	Eerik
12. vesi ja leib	Kaarel
13. Marju Kõivupuu	Kristel
14. sinine	Kristel
15. harilik siil	Kristel
16. kerjamismasin	Eerik
17. Budapest/Bukarest	Eerik
18. omnibuss	Kristel
19. A.A.Milne Winnie Puhh	Kristel
20. orjade vabastamine	Kristel
21. Teletorni trepijooks	Kaarel
22. Oskar Luts	Eerik
23. Roundnet	Kaarel
24. kass	Eerik
25. Belgia, Holland, Taani	Eerik
26. araabia (22-27), hispaania (22-21) portugal (9-10)	Kristel
27. caddie	Kaarel
28. koalitsioon ja opositsioon	Kristel
29. Campbell Wright (laskesuusatamine)	Eerik
30. Contra	Eerik